

Bruxelles, 25 noiembrie 2021
(OR. en)

14407/21

**Dosar interinstituțional:
2021/0398 (NLE)**

**FREMP 274
JAI 1303
COVID-19 397
FRONT 412
MI 894
SAN 706
TRANS 709
IPCR 152
COCON 77
COMIX 593**

NOTĂ DE ÎNȘOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	25 noiembrie 2021
Destinatar:	DI Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2021) 755 final
Subiect:	Propunere de RECOMANDARE A CONSILIULUI de modificare a Recomandării (UE) 2020/1632 a Consiliului privind o abordare coordonată pentru a facilita călătoriile în condiții de siguranță pe durata pandemiei de COVID-19 în spațiul Schengen

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2021) 755 final.

Anexă: COM(2021) 755 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 25.11.2021
COM(2021) 755 final

2021/0398 (NLE)

Propunere de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

de modificare a Recomandării (UE) 2020/1632 a Consiliului privind o abordare coordonată pentru a facilita călătoriile în condiții de siguranță pe durata pandemiei de COVID-19 în spațiul Schengen

(Text cu relevanță pentru SEE)

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

- **Motivele și obiectivele propunerii**

Uniunea constituie un spațiu de libertate, securitate și justiție, în cadrul căruia este asigurată absența controalelor asupra persoanelor la frontierele interne. În temeiul acquis-ului Schengen, frontierele interne pot fi trecute prin orice punct, fără să se efectueze o verificare la frontiere asupra persoanelor, indiferent de cetățenia acestora. Această dispoziție se aplică inclusiv resortisanților țărilor terțe care au reședința legală în UE și resortisanților țărilor terțe care au intrat în mod legal pe teritoriul unui stat membru și care pot circula liber pe teritoriile tuturor celorlalte state membre în decursul a cel mult 90 de zile în orice perioadă de 180 de zile.

Ca răspuns la izbucnirea pandemiei de COVID-19, statele membre au adoptat diverse măsuri, adesea divergente, pentru a limita răspândirea virusului, unele dintre aceste măsuri având un impact și asupra dreptului resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere legală sau cu reședința legală în Uniune de a călători liber între teritoriile statelor membre, cum ar fi restricții privind intrarea pe teritoriu sau cerința impusă călătorilor transfrontalieri de a efectua un test pentru depistarea infecției cu virusul SARS-CoV-2. Atunci când adoptă și aplică restricții privind libera circulație, statele membre au obligația de a respecta principiile dreptului UE, în special proporționalitatea și nediscriminarea.

Măsurile unilaterale din acest domeniu au cauzat perturbări semnificative, deoarece întreprinderile, cetățenii, rezidenții și vizitatorii s-au confruntat cu o gamă largă de măsuri divergente și aflate într-o evoluție rapidă. Acest lucru este deosebit de dăunător într-o situație în care economia europeană a fost deja afectată în mod semnificativ de virus. Astfel de divergențe pot submina, de asemenea, încrederea opiniei publice în măsurile sanitare, în special în vaccinare, ceea ce, la rândul său, ar putea agrava situația epidemiologică.

Pentru a spori coordonarea între statele membre, la 13 octombrie 2020, Consiliul a adoptat, pe baza unei propuneri a Comisiei, Recomandarea (UE) 2020/1475 a Consiliului privind o abordare coordonată a restricționării liberei circulații ca răspuns la pandemia de COVID-19¹. Recomandarea Consiliului a stabilit o abordare coordonată cu privire la următoarele puncte-cheie: aplicarea unor criterii și praguri comune pentru a decide cu privire la introducerea de restricții legate de libera circulație, cartografierea riscului de transmitere a COVID-19, pe baza unui cod de culori stabilit de comun acord, precum și o abordare coordonată în ceea ce privește eventualele măsuri care ar putea fi aplicate în mod corespunzător persoanelor care se deplasează între diferite zone, în funcție de nivelul riscului de transmitere în zonele respective. Această Recomandare a Consiliului a fost ulterior actualizată în funcție de evoluția situației epidemiologice².

În paralel, în ceea ce privește resortisanții țărilor terțe aflați în situație de ședere legală sau care au reședință legală în UE, la 30 octombrie 2020, Consiliul a adoptat Recomandarea (UE)

¹ JO L 337, 14.10.2020, p. 3.

² Recomandarea (UE) 2021/119 a Consiliului din 1 februarie 2021 de modificare a Recomandării (UE) 2020/1475 privind o abordare coordonată a restricționării liberei circulații ca răspuns la pandemia de COVID-19, JO L 36I, 2.2.2021, p. 1.

2020/1632 privind o abordare coordonată a restricționării liberei circulații ca răspuns la pandemia de COVID-19 în spațiul Schengen³.

Pentru a facilita libera circulație în condiții de siguranță pe durata pandemiei de COVID-19, Parlamentul European și Consiliul au adoptat, la 14 iunie 2021, Regulamentele (UE) 2021/953 și (UE) 2021/954 referitoare la certificatul digital al UE privind COVID. Certificatul digital al UE privind COVID s-a dovedit a fi un instrument fundamental care a contribuit la reluarea călătoriilor în interiorul Uniunii⁴. Pentru a utiliza în mod optim cadrul referitor la certificatul digital al UE privind COVID, Consiliul a modificat, de asemenea, în aceeași zi, Recomandarea (UE) 2020/1475 a Consiliului⁵. Normele modificate prevăd că persoanele vaccinate sau vindecate ar trebui să fie scutite de restricțiile aplicate în conformitate cu recomandarea.

Începând din iunie 2021, implementarea certificatului digital al UE privind COVID a progresat într-un ritm rapid. La 13 octombrie 2021, statele membre eliberaseră peste 591 de milioane de certificate digitale ale UE privind COVID, dintre care 437 de milioane de certificate de vaccinare, 144 de milioane de certificate de testare și 10 milioane de certificate de vindecare⁶. Certificatul digital al UE privind COVID este, prin urmare, un instrument disponibil pe scară largă și a cărui fiabilitate este acceptată pe scară largă pentru a facilita libera circulație pe durata pandemiei de COVID-19. Potrivit unui sondaj Eurobarometru publicat în septembrie 2021, aproximativ două treimi (65 %) din respondenți au fost de acord că certificatul digital al UE privind COVID este cel mai sigur mijloc de a călători liber în Europa pe durata pandemiei de COVID-19⁷. Aproape toate statele membre utilizează certificatul digital al UE privind COVID și în scopuri interne.

Cadrul referitor la certificatul digital al UE privind COVID este utilizat cu succes nu numai de statele membre ale UE, de cele trei țări ale Spațiului Economic European care nu sunt membre ale UE⁸ și de Elveția⁹, ci și de un număr tot mai mare de țări terțe¹⁰, preconizându-se

³ JO L 366, 4.11.2020, p. 25.

⁴ Regulamentul (UE) 2021/953 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2021 privind cadrul pentru eliberarea, verificarea și acceptarea certificatelor interoperabile de vaccinare, testare și vindecare de COVID-19 (certificatul digital al UE privind COVID) pentru a facilita libera circulație pe durata pandemiei de COVID-19 și Regulamentul (UE) 2021/954 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2021 privind cadrul pentru eliberarea, verificarea și acceptarea certificatelor interoperabile de vaccinare, testare și vindecare de COVID-19 (certificatul digital al UE privind COVID) referitor la resortisanții țărilor terțe aflați în situație de ședere legală sau care au reședință legală pe teritoriul statelor membre, pe durata pandemiei de COVID-19, JO L 211, 15.6.2021, p. 24.

⁵ Recomandarea (UE) 2021/961 a Consiliului din 14 iunie 2021 de modificare a Recomandării (UE) 2020/1475 privind o abordare coordonată a restricționării liberei circulații ca răspuns la pandemia de COVID-19, JO L 213I, 16.6.2021, p. 1.

⁶ Raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliul în temeiul articolului 16 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/953 al Parlamentului European și al Consiliului privind cadrul pentru eliberarea, verificarea și acceptarea certificatelor interoperabile de vaccinare, testare și vindecare de COVID-19 (certificatul digital al UE privind COVID) pentru a facilita libera circulație pe durata pandemiei de COVID-19 [COM(2021) 649 final].

⁷ Disponibil la adresa: <https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/files/be-heard/eurobarometer/2021/soteu-flash-survey/soteu-2021-report-en.pdf>

⁸ Islanda, Liechtenstein și Norvegia.

⁹ Cetățenii Uniunii și resortisanții elvețieni beneficiază de drepturi reciproce de intrare și de ședere în temeiul Acordului dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor ([JO L 114, 30.4.2002, p. 6](#)).

că în viitor vor adera la acest cadru mai multe țări terțe. Prin urmare, cadrul referitor la certificatul digital al UE privind COVID este singurul sistem la scară largă care este operațional la nivel internațional¹¹.

În același timp, situația epidemiologică din Uniune, caracterizată de o rată globală ridicată și în creștere de notificare a cazurilor de COVID-19, rămâne problematică, justificând menținerea măsurilor menite să protejeze sănătatea publică. Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor (ECDC) recomandă sporirea în continuare a acoperirii vaccinale împotriva COVID-19 la toate grupele de vârstă eligibile, precum și menținerea unor măsuri nefarmaceutice, cum ar fi utilizarea măștilor de protecție, îmbunătățirea ventilației în spațiile închise și măsurile de distanțare fizică, ce constituie instrumente majore de reducere a răspândirii în continuare a virusului și a variantelor sale¹².

La 25 noiembrie 2021, Comisia a adoptat o propunere de Recomandare a Consiliului privind o abordare coordonată pentru a facilita libera circulație în condiții de siguranță pe durata pandemiei de COVID-19 și de înlocuire a Recomandării (UE) 2020/1475¹³. În documentul menționat, Comisia propune adaptarea abordării coordonate în lumina a două evoluții importante, cu impact asupra situației epidemiologice. În primul rând, rata de vaccinare a crescut în mod semnificativ și, în al doilea rând, implementarea certificatului digital al UE privind COVID, disponibil și pentru resortisanții țărilor terțe aflați în situație de ședere legală sau cu reședința legală în UE, a progresat într-un ritm rapid. Motivele care au stat la baza propunerii sunt explicate în detaliu în propunerea Comisiei de Recomandare a Consiliului privind o abordare coordonată pentru a facilita libera circulație în condiții de siguranță pe durata pandemiei de COVID-19 și de abrogare a Recomandării (UE) 2020/1475¹⁴.

Prin urmare, și în scopul asigurării coerenței, Recomandarea (UE) 2020/1632 a Consiliului ar trebui modificată pentru a face trimitere la noua recomandare, odată ce aceasta va fi adoptată.

- **Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat**

Prezenta recomandare este menită să asigure punerea în aplicare a dispozițiilor existente referitoare la restricțiile din motive de sănătate publică privind călătoriile în spațiul Schengen.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Prezenta recomandare este în concordanță cu alte politici ale Uniunii, inclusiv cu cele privind libera circulație a cetățenilor Uniunii, protecția sănătății publice și absența controalelor la frontierele interne în spațiul Schengen.

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/safe-covid-19-vaccines-europeans-eu-digital-covid-certificates_en#recognition-of-covid-certificates-from-third-non-eu-countries.

¹¹ COM(2021) 649 final.

¹² <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/covid-19-rapid-risk-assessment-16th-update-september-2021.pdf>

¹³ COM(2021) 749 final.

¹⁴ COM(2021) 749 final.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

• Temeiul juridic

Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), în special articolul 77 alineatul (2) literele (c) și (e) și articolul 292.

• Subsidiaritatea

Articolul 292 din TFUE împuternicește Consiliul să adopte recomandări. În conformitate cu această dispoziție, Consiliul hotărăște, la propunerea Comisiei, în toate cazurile în care tratatele prevăd că adoptă acte la propunerea Comisiei.

Acest lucru este valabil în situația actuală, deoarece este necesară o abordare consecventă pentru a se evita perturbările cauzate de măsuri unilaterale și insuficient coordonate care restricționează călătoriile în spațiul Schengen. Articolul 77 alineatul (1) litera (a) din TFUE prevede că Uniunea constituie un spațiu de libertate, securitate și justiție, în cadrul căruia este asigurată absența controalelor asupra persoanelor la frontierele interne. În temeiul acquis-ului Schengen, frontierele interne pot fi trecute prin orice punct, fără să se efectueze o verificare la frontiere asupra persoanelor, indiferent de cetățenia acestora. Această dispoziție se aplică inclusiv resortisanților țărilor terțe care au reședința legală în UE și resortisanților țărilor terțe care au intrat în mod legal pe teritoriul unui stat membru, care pot călători liber pe teritoriile tuturor celorlalte state membre în decursul a cel mult 90 de zile în orice perioadă de 180 de zile.

În plus, conform articolului 77 alineatul (2) literele (c) și (e) din TFUE, condițiile în care resortisanții țărilor terțe pot circula liber în interiorul Uniunii și absența oricărui control asupra persoanelor, indiferent de cetățenie, la trecerea frontierelor interne se stabilesc de către Parlamentul European și Consiliu, hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară, sub rezerva limitărilor și a condițiilor prevăzute de tratate și de dispozițiile adoptate în vederea aplicării acestora.

În temeiul articolului 168 alineatul (6), Consiliul, la propunerea Comisiei, poate adopta recomandări în scopul asigurării unui nivel ridicat de protecție a sănătății umane în definirea și punerea în aplicare a tuturor politicilor și acțiunilor Uniunii.

• Proporționalitatea

Este probabil ca adoptarea unor măsuri unilaterale sau necoordonate să conducă la restricții privind călătoriile în spațiul Schengen incoerente și fragmentate, generând incertitudine pentru resortisanții țărilor terțe care au intrat în mod legal pe teritoriul unui stat membru și care pot călători liber pe teritoriul tuturor celorlalte state membre. Propunerea nu depășește ceea ce este necesar și proporțional pentru atingerea obiectivului urmărit.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR *EX POST*, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

• Evaluările *ex post*/verificarea adecvării legislației existente

Nu se aplică.

- **Consultările cu părțile interesate**

Propunerea ia în considerare discuțiile purtate la intervale regulate cu statele membre, informațiile disponibile privind evoluția situației epidemiologice și dovezile științifice relevante disponibile.

- **Evaluarea impactului**

Nu se aplică.

- **Drepturi fundamentale**

Nu se aplică.

4. IMPLICAȚII BUGETARE

Nu există implicații bugetare.

5. ALTE ELEMENTE

Nu se aplică.

Propunere de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

de modificare a Recomandării (UE) 2020/1632 a Consiliului privind o abordare coordonată pentru a facilita călătoriile în condiții de siguranță pe durata pandemiei de COVID-19 în spațiul Schengen

(Text cu relevanță pentru SEE)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 77 alineatul (2) literele (c) și (e) și articolul 292 prima și a doua teză,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) În conformitate cu articolul 67 din TFUE, Uniunea constituie un spațiu de libertate, securitate și justiție, în cadrul căruia este asigurată absența controalelor asupra persoanelor la frontierele interne. În temeiul acquis-ului Schengen, frontierele interne pot fi trecute prin orice punct, fără să se efectueze o verificare la frontiere asupra persoanelor, indiferent de cetățenia acestora. Această dispoziție se aplică inclusiv resortisanților țărilor terțe care au reședința legală în UE și resortisanților țărilor terțe care au intrat în mod legal pe teritoriul unui stat membru și care pot călători liber pe teritoriile tuturor celorlalte state membre în decursul a cel mult 90 de zile în orice perioadă de 180 de zile.
- (2) La 30 ianuarie 2020, directorul general al Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) a declarat o urgență de sănătate publică de importanță internațională cu privire la epidemia mondială cauzată de infecția cu noul coronavirus, SARS-CoV-2, care provoacă boala COVID-19. La 11 martie 2020, OMS a evaluat drept pandemie situația cauzată de virusul SARS-CoV-2.
- (3) Pentru a limita răspândirea virusului SARS-Cov-2, statele membre au adoptat diverse măsuri, dintre care unele au avut consecințe asupra dreptului la ședere și liberă circulație pe teritoriul statelor membre, inclusiv pentru resortisanții țărilor terțe aflați în situație de ședere legală sau cu reședința legală pe teritoriul unui stat membru, cum ar fi restricții privind intrarea pe teritoriu sau cerința impusă călătorilor transfrontalieri de a sta în carantină. Aceste măsuri au avut un impact negativ și disproporționat ca urmare a efectuării de verificări asupra persoanelor, indiferent de cetățenia acestora, la trecerea frontierelor interne în spațiul Schengen.

- (4) La 13 octombrie 2020, la propunerea Comisiei, Consiliul a adoptat Recomandarea (UE) 2020/1475 privind o abordare coordonată a restricționării liberei circulații ca răspuns la pandemia de COVID-19¹⁵. Recomandarea menționată definește principiile generale și criteriile comune, inclusiv pragurile comune, atunci când se au în vedere restricții privind libera circulație ca răspuns la pandemia de COVID-19. Recomandarea stabilește, de asemenea, un cadru comun în ceea ce privește măsurile posibile pentru călătorii care sosesc din zone cu risc mai ridicat. Aceasta le recomandă statelor membre să se coordoneze și să comunice publicului măsurile restrictive adoptate.
- (5) Conform Recomandării (UE) 2020/1632 a Consiliului, principiile generale, criteriile comune, pragurile comune și cadrul comun de măsuri, inclusiv recomandările privind coordonarea și comunicarea, astfel cum sunt prevăzute în Recomandarea (UE) 2020/1475, ar trebui să se aplice și în ceea ce privește călătoriile în spațiul fără controale la frontierele interne.
- (6) Pentru a ține seama de evoluția pandemiei de COVID-19 de la adoptarea Recomandării (UE) 2020/1475, Consiliul, pe baza unei propuneri a Comisiei, a înlocuit recomandarea menționată cu [Recomandarea (UE) 2021/XXXX] *[a se introduce de către OP numărul și data]*.
- (7) În vederea asigurării faptului că criteriile comune, pragurile comune și cadrul comun de măsuri aplicate de statele membre pentru a facilita călătoriile în condiții de siguranță în spațiul fără controale la frontierele interne pe durata pandemiei de COVID-19 rămân actualizate și pe deplin aliniate la abordarea comună menită să faciliteze libera circulație, astfel cum se prevede în [Recomandarea (UE) 2021/XXXX], trimiterea din Recomandarea (UE) 2020/1632 a Consiliului la Recomandarea (UE) 2020/1475 ar trebui înlocuită cu o trimitere la [Recomandarea (UE) 2021/XXXX]. Prezenta recomandare constituie o dezvoltare a dispozițiilor acquis-ului Schengen la care Irlanda nu participă, în conformitate cu Decizia 2002/192/CE a Consiliului¹⁶; prin urmare, Irlanda nu participă la adoptarea prezentei recomandări, nu are obligații în temeiul acesteia și nu face obiectul aplicării sale.
- (8) În ceea ce privește Bulgaria, Croația, Ciprul și România, prezenta recomandare constituie o dezvoltare a acquis-ului Schengen în sensul articolului 3 alineatul (2) din Actul de aderare din 2003, al articolului 4 alineatul (2) din Actul de aderare din 2005 și, respectiv, al articolului 4 alineatul (2) din Actul de aderare din 2011.
- (9) În ceea ce privește Islanda și Norvegia, prezenta recomandare constituie o dezvoltare a dispozițiilor acquis-ului Schengen în sensul Acordului încheiat de Consiliul Uniunii Europene și Republica Islanda și Regatul Norvegiei privind asocierea acestora din urmă la implementarea, aplicarea și dezvoltarea acquis-ului Schengen, care intră sub incidența domeniului menționat la articolul 1 punctul C din Decizia 1999/437/CE a Consiliului¹⁷.

¹⁵ Recomandarea (UE) 2020/1475 a Consiliului din 13 octombrie 2020 privind o abordare coordonată a restricționării liberei circulații ca răspuns la pandemia de COVID-19 (JO L 337, 14.10.2020, p. 3).

¹⁶ Decizia 2002/192/CE din 28 februarie 2002 a Consiliului privind solicitarea Irlandei de a participa la unele dintre dispozițiile acquis-ului Schengen (JO L 64, 7.3.2002, p. 20).

¹⁷ JO L 176, 10.7.1999, p. 36.

- (10) În ceea ce privește Elveția, prezenta recomandare constituie o dezvoltare a dispozițiilor acquis-ului Schengen în sensul Acordului dintre Uniunea Europeană, Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană cu privire la asocierea Confederației Elvețiene la punerea în aplicare, respectarea și dezvoltarea acquis-ului Schengen, care intră sub incidența domeniului menționat la articolul 1 punctul C din Decizia 1999/437/CE¹⁸, coroborat cu articolul 3 din Decizia 2008/146/CE a Consiliului¹⁹.
- (11) În ceea ce privește Liechtensteinul, prezenta recomandare constituie o dezvoltare a dispozițiilor acquis-ului Schengen în sensul Protocolului dintre Uniunea Europeană, Comunitatea Europeană, Confederația Elvețiană și Principatul Liechtenstein privind aderarea Principatului Liechtenstein la Acordul dintre Uniunea Europeană, Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind asocierea Confederației Elvețiene la punerea în aplicare, respectarea și dezvoltarea acquis-ului Schengen, care intră sub incidența domeniului menționat la articolul 1 punctul C din Decizia 1999/437/CE²⁰, coroborat cu articolul 3 din Decizia 2011/350/UE a Consiliului²¹,

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE:

Recomandarea (UE) 2020/1632 se modifică după cum urmează:

În recomandarea unică, termenii „Recomandarea (UE) 2020/1475 a Consiliului” se înlocuiesc cu termenii „Recomandarea 2021/XXXX a Consiliului”.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*

¹⁸ JO L 53, 27.2.2008, p. 52.

¹⁹ Decizia 2008/146/CE a Consiliului din 28 ianuarie 2008 privind încheierea, în numele Comunității Europene, a Acordului între Uniunea Europeană, Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană cu privire la asocierea Confederației Elvețiene la punerea în aplicare, respectarea și dezvoltarea acquis-ului Schengen (JO L 53, 27.2.2008, p. 1).

²⁰ JO L 160, 18.6.2011, p. 21.

²¹ Decizia 2011/350/UE a Consiliului din 7 martie 2011 privind încheierea, în numele Uniunii Europene, a Protocolului dintre Uniunea Europeană, Comunitatea Europeană, Confederația Elvețiană și Principatul Liechtenstein privind aderarea Principatului Liechtenstein la Acordul dintre Uniunea Europeană, Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind asocierea Confederației Elvețiene la punerea în aplicare, respectarea și dezvoltarea acquis-ului Schengen, în ceea ce privește eliminarea controalelor la frontierele interne și circulația persoanelor, JO L 160, 18.6.2011, p. 19.